NOR-en ahalezko oraina eta JOAN, IBILI eta EGON aditzen alokutiboak (Nafarroan)

IÑAKI GAMINDE
84-XI-11

1.–Nafarroan barna aditzak ikasteko bilkurak egitean zenbait aditz trinkorekin egiten diren erabilerek hagitz harritu gintuzten, izan ere, aditz trinkoek indikatibotik landa aski erabilera murritza dute; baldintzak (bazengoz, baneko, e.a.) eta zenbait subjuntibo (gatozen, doala, e.a.) ezagun dira oraindino, baina, guk dakigularik bederen, ez hala ahalezkoak.

Erabilera herritar hauek direla eta ahalezkoaz artikuluska hau egiteari interesgarri eritzi diogu, nola halaber, aditz trinko batzuren (joan, egon eta ibili) alokutiboak emateari ere.

2.–Ahalezkoaren erabilera

Nafarroan, eskuarki, ahalezkoa egiteko bi erabilera nagusi bereiz dezakegu:

a: «Zu itxera yoaten al zara»
«zuk lana iten al duzu»
b: «zu itxera yoan zaizke»
«zuk lana in dezakezuke»

Alegia, bata «edin» eta «ezan» aditzen bidez(b) eta bertzea, ordea, «ahal izan» aditzaren bidez egiten dena(a). Bigarren hau zenbait eskualdetan (Bortzirieta, Baztan, Zugarramurdi eta Urdazubi) lehenaren ordez erabiltzen da kasik soilki. Halaz guztiz zenbait herritan bada hirugarren bat hain zuzen joan, egon eta ibili aditzekin egiten dena, adibidez:

«bazoazke oyanera»
«bagaudezke kontent»

Bertzalde erran beharra dago ahalezko hauek ez direla herri guzietan berdin erabiltzen, eta zenbaitetan aztarnak soilki aurkitu ahal izan ditugula.

3.–Gure artikuluska hau egiteko honako herriotan eginikako grabaketez baliatu izan gara: (1. mapa).

Burunda: 1 Altsasu, 2 Urdiain.
Sakana: 3 Etxarri-Aranaz, 4 Arbizu, 5 Lakuntza, 6 Arruatzu, 7 Uharte, 8 Irañeta.
Ergoiena: 9 Unanua, 10 Dorrao, 11 Lizarraga.
Larraun: 12 Oderitz, 13 Baraibar, 14 Arruitz, 15 Etxarri, 16 Huizi, 17 Gorriti.
Araiz: 18 Lezaeta, 19 Betelu, 20 Uztegi, 21 Azkarate, 22 Leitza, 23 Areso, 24 Goizueta, 25 Arano.
Basaburu ttikia: 26 Ezkurra, 27 Erasun, 28 Saldias, 29 Labaien.
Malda-erreka: Zubieta, 31 Ituren, 32 Urroz, 33 Oitz, 34 Donamaria, 35 Doneztebe.
Bertiz harana: 36 Legasa.
Bortzirieta: 37 Bera, 38 Lesaka, 39 Igantzi, 40 Arantza, 41 Sunbila.
Baztan: 42 Mugaire, 43 Arraiotz, 44 almandoz, 45 Aniz, 46 Errazu, 47 Azpilikueta.
48 Urdazubi, 49 Zugarramurdi.
Imoz: 50 Goldaraz, 51 Eraso, 52 Muskiz, 53 Oskoz, 54 Etxaleku.
Basaburu handia: 55 Beramendi, 56 Garzaron, 57 Jaunsaras, 58 Beruete, 59 Arraras, 60 Igoa, 61 Orokieta.
Ulzama: 62 Ilarregi, 63 Auza, 64 Iraizoz, 65 Urrizola, 66 Elso.
Anue: 67 Lanz, 68 Arizu.
Atez: 69 Beunza.
Odieta: 70 Gaskue, 71 Latasa, 72 Erripa.
Xulapain: 73 Beorburu.
Esteribar: 74 Iragi, 75 Usetxi, 76 Eugi.
Erroibar: 77 Linzoain, 78 Mezkiriz.
79 Aurizperri.
Aezkoa: 80 Garralda, 81 Aria, 82 Garaioa, 83 Iriberri.
Zaraitzu: 84 Eaurta, 85 Espartza.

4.–Ikur bereziak

Ortografia alorrean, eskuarki, Euskaltzaindiari jarraitzen diogu, hala ere honako ikur bereziak darabiltzagu ere:

ä: «e» eta «a» tarteko ebakera; honetan Azkueri jarraitzen diogu.
w: Lakuntzako diptongoa adierazteko ezen oso nabarmena bait da.

5.–NOR laguntzailea

Etxarri	Arbizu	Lakuntza
naitteke	naitteke	neitteke
gaitteke	aitteke	eittike
daitteke	daitteke	deittike
gaittezke	gaittezke	geittizke
zaittezke	zaittezke	zeittizke
zaittezkie	zaittezkie	zeittizkie
daittezke	daittezke	deittizke

Lizarraga
naitteke
aitteke
daitteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
daittezke

Arruazua
naittike
aittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizkiye
daizke

Arruitz
nattike
atteke
dittike
gattezke
zattezke
zattezki
dittezke

Gorriti
naitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezke
dittezke

Uztegi
nitteke
itteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezkete
dittezke

Leitza
naitteke
aitteke
ditteke
gaittezke

Unanua
nitteke
aitteke
ditteke
gattezke
zattezke
zattezkie
dittezke

Uharte
naittike
aittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizkie
daittizke

Baraibar
natteke
aitteke
ditteke
gattezke
zattezke
zattezki
dittezke

Huizi
naittike
aittike
dittike
gaittizke
zaittizke
zaittizke
dittizke

Betelu
naitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezketeke
dittezke

Areso
nitteke
aitteke
ditteke
giñezke

Dorrao
naitteke
aitteke
daitteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
daittezke

Oderitz
nitteke
atteke
ditteke
gattezke
zattezke
zattezki
dittezke

Etxarri (Larraun)
nitteke
atteke
ditteke
gittezke
zittezke
zittezki
dittezke

Lezaeta
nitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezkete
dittezke

Azkarate
nitteke
itteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezketeke
dittezke

Ezkurra
nitteke
yitteke
ditteke
giñizke

zaittezke	ziñezke	zittezke
zaittezkea	ziñezkete	zittezkea
dittezke	dittezke	dittezke

Erasun	Saldias	Goizueta
nitteke	nittike	nitteke
yitteke	ittike	itteke
ditteke	dittike	ditteke
gittezke	gittizke	giñizke
zittezke	zittizke	ziñizke
zittezkea	zittizkete	ziñizkete
dittezke	dittizke	dittezke

Arano	Zubieta	Ituren
nitteke	naitteke	naike
littakek	yitteke	yaike
litteke	litteke	litteke
giñazke	giñazke	giñezke
ziñazke	ziñazke	ziñezke
ziñazkete	ziñazteke	ziñezketeke
littazke	littezke	littezke

Oitz	Legasa	Mugaire
naitteke	naittike	naike
yaitteke	yaittike	yaike
ditteke	daittike	daike
giñazke	gaizke	gaizke
ziñazke	zaizke	zaizke
ziñazteke	zaizkete	zaizkete
dittezke	daizke	daizke

Almandoz	Aniz	Azpilikueta
naike	naiteke	naiteke
yaike	yaike	yaiteke
daike	daiteke	daiteke
gaizke	gaizke	gaizke
zaizke	zaizke	zaizke
zaizkete	zaizkete	zaizkete
daizke	daizke	daizke

Zugarramurdi	Urdazubi	Eraso
naike	–	nattike
aike	–	yattike
daike	ditake	dattike
gaizke	–	gaizke
zaizke	–	zaizke
zaizkete	–	zaizketeke
daizke	ditazke	daizke

Oskoz
nattike
yaittike
dattike
gaizke
zaizke
zaikete
daizke

Etxaleku
nattike
yaittike
dattike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Beramendi
nattike
yattike
dattike
gaizke
zaizke
zaizteke
daizke

Garzaron
naitteke
yaitteke
daitteke
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Beruete
nattike
attike
dattike
gattizke
zattizke
zattizki
dattizke

Jaunsaras
nattike
aitteke
dattike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Arraras
naittike
yaittike
daittike
gaittizke
zaittizke
zaittizkete
daittizke

Igoa
nattike
yattike
dattike
gaizke
zaizke
zaizteke
daizke

Illarregi
naittike/naike
yaike
daittike/daike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Urrizola
naike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Iraizoz
naike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Auza
nattike
yaike
dattike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Muskiz
naike/naittike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Goldaraz
naittike
aittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Gaskue
naike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaiztekete
daizke

Latasa
naike
yaike
daike
gaizke

Beunza
naittike
yaike
daittike/daike
gaizke

Beorburu
naike
yaike
daike
gaizke

zaizke	zaizke	zaizke
zaizteke	zaizketeke	zaizketeke
daizke	daizke	daizke

Eugi	Usetxi	Mezkiritz
naike	naike	naike
yaike	yaike	yaike
daike	daike	daike
gaizke	gaizke	gaizke
zaizke	zaizke	zaizke
zaizkete	zaizkete	zaizkete
daizke	daizke	daizke

Aurizperri	Garralda	Iriberri (Aezkoa)
naike	naike	näike
–	yaike	yäike
daike	daike	däike
gaizke	gaizke	gäizke
zaizke	zaizke	zäizke
zaizkete	zaizkete	zäizkete
daizke	daizke	däizke

Garaioa	Eaurta
neike	naike
yeike	aike
deike	daike
geizke	gaizke
zeizke	xaizke/xaizteke
zeizkete	zaiztegie
deizke	daizke

Amaiur, Igantzi, Etxalar, Bera, Lesaka eta Arantzan ez ziren adizki hauek agertu, «ahal-izan» aditzaz baliatzen ziren beti, adibidez:

«ibiltzen al naiz emen» (Igantzi)
«mendirat yoaten al gattun» (Bera)

5.1.–NOR laguntzailearen aldaerak.

naiteke (2. mapa)

1) naiteke: Aniz, Azpilikueta.
2) naitteke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Gorriti, Betelu, Leitza, Zubieta, Oitz, Garzaron.
3) naittike: Arruazua, Uharte, Huizi, Legasa, Arraras, Ilarregi[9], Goldaraz, Beunza, Muskiz[9].
4) neittike: Lakuntza.
5) nattike: Arruitz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Beruete, Jaunsaras, Igoa, Auza.
6) natteke: Baraibar.

7)	nitteke:	Unanua, Oderitz, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Uztegi, Azkarate, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arano.
8)	nittike:	Saldias.
9)	naike:	Ituren, Mugaire, Almandoz, Zugarramurdi, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
10)	näike:	Iriberri.
11)	neike:	Garaioa.

haiteke (3. mapa)

1)	gaitteke:	Etxarri.
2)	aitteke:	Arbizu, Lizarraga, Unanua, Dorrao, Baraibar, Gorriti, Lezaeta, Betelu, Leitza, Areso, Jaunsaras.
3)	eittike:	Lakuntza.
4)	aittike:	Arruazua, Uharte, Huizi, Goldaraz.
5)	atteke:	Oderitz, Arruitz, Etxarri (Larraun).
6)	itteke:	Uztegi, Azkarate, Goizueta.
7)	yitteke:	Ezkurra, Erasun, Zubieta.
8)	ittike:	Saldias.
9)	littakek:	Arano.
10)	yaike:	Ituren, Mugaire, Almandoz, Aniz, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Auza, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Garralda.
11)	yaitteke:	Oitz, Garzaron.
12)	yaittike:	Legasa, Oskoz, Etxaleku, Arraras.
13)	yaiteke:	Azpilikueta.
14)	aike:	Zugarramurdi, Eaurta.
15)	yattike:	Eraso, Beramendi, Igoa.
16)	attike:	Beruete.
17)	yäike:	Iriberri.
18)	yeike:	Garaioa.

daiteke (4. mapa)

1)	daitteke:	Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Garzaron.
2)	deittike:	Lakuntza.
3)	ditteke:	Unanua, Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Oitz.
4)	dittike:	Arruitz, Huizi, Saldias.
5)	litteke:	Arano, Zubieta, Ituren.
6)	daike:	Mugaire, Almandoz, Zugarramurdi, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.

7) daiteke: Aniz, Azpilikueta.
8) ditake: Urdazubi.
9) dattike: Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Beruete, Jaunsaras, Igoa, Auza.
10) däike: Iriberri.
11) deike: Garaioa.

gaitezke (5. mapa)

1) gaittezke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Leitza.
2) geittizke: Lakuntza.
3) gattezke: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar.
4) gaizke: Arruazua, Uharte, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urrizola, Auza, Iraizoz, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
5) giñezke: Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Ituren.
6) gaittizke: Huizi, Arraras.
7) giñizke: Ezkurra, Goizueta.
8) gittizke: Saldias.
9) giñazke: Arano, Zubieta, Oitz.
10) gattizke: Beruete.
11) gäizke: Iriberri.
12) geizke: Garaioa.

zaitezke (6. mapa)

1) zaittezke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Leitza.
2) zeittezke: Lakuntza.
3) zattezke: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar.
4) zaizke: Arruazua, Uharte, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Auza, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda.
5) zittezke: Etxarri (Larraun), Ezkurra, Erasun.
6) ziñezke: Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Ituren.
7) zaittizke: Huizi, Arraras.
8) zittizke: Saldias.
9) ziñizke: Goizueta.

10) ziñazke: Arano, Zubieta, Oitz.
11) zattizke: Beruete.
12) zäizke: Iriberri.
13) zeizke: Garaioa.
14) xaizke: Eaurta[15].
15) xaizteke: Eaurta.

zaitezkete (7. mapa)

1) zaittezkie: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao.
2) zeittizkie: Lakuntza.
3) zattezkie: Unanua.
4) zaizkiye: Arruazua.
5) zaizkie: Uharte.
6) zattezki: Oderitz, Arruitz, Baraibar.
7) zittezki: Etxarri (Larraun).
8) ziñezke: Gorriti.
9) zaittizke: Huizi.
10) ziñezkete: Lezaeta, Uztegi, Areso.
11) ziñezketeke: Betelu, Azkarate, Ituren.
12) zaittezkea: Leitza.
13) zittezkea: Ezkurra, Erasun.
14) zittizkete: Saldias.
15) ziñizkete: Goizueta.
16) ziñazkete: Arano.
17) ziñazteke: Zubieta, Oitz.
18) zaizkete: Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Oskoz, Iraizoz, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda.
19) zaizketeke: Eraso, Etxaleku, Garzaron, Jaunsaras, Ilarregi, Urrizola, Auza, Muskiz, Goldaraz, Beunza, Beorburu.
20) zaizteke: Beramendi, Igoa, Latasa.
21) zattizki: Beruete.
22) zaittizkete: Arraras.
23) zaiztekete: Gaskue.
24) zäizkete: Iriberri.
25) zeizkete: Garaioa.
26) zaiztegie: Eaurta.

daitezke (8. mapa)

1) daittezke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao.
2) deittizke: Lakuntza.
3) dittezke: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun),

		Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Oitz.
4)	daizke:	Arruazua, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urriozla, Iraizoz, Auza, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
5)	daittizke:	Uharte, Arraras.
6)	dittizke:	Huizi, Saldias.
7)	littazke:	Arano.
8)	littezke:	Zubieta, Ituren.
9)	ditazke:	Urdazubi.
10)	dattizke:	Beruete.
11)	däizke:	Iriberri.
12)	deizke:	Garaioa.

6.–Joan aditzaren ahalezkoak

Lezaeta	Betelu	Azkarate
noake	noake	noake
goake	oake	oake
dike	dieke	dijoake
goazke	goazke	goazke
zoazke	zoazke	zoazke
zoazteke	zoazteke	zoazteke
diezteke	diezke	dijoazke

Leitza	Areso	Erasun
noake	noake	nike
yoake	goake	yoke
dike	dike	dike
goazke	goazke	gozke
zoazke	zoazke	zozke
zoazkea	zoazkea	zozkea
dizke	dizke	dizke

Saldias	Arano	Jaunsaras
noyeke/noike	nuake	noake
yuke	yuake	goayeke
dike	lijuake	dike
guzke	giñuazke	goazke
zuzke	ziñuazke	zoazke
zuzketeke	ziñuazteke	zoazketeke
dizke	lijuazteke	dizke

Eraso	Ilarregi
nike	noake/noakek/noaken

yoake	goake
dike	doake/zoakek/zoaken
goazke	goazke/goazkek/goazken
zoazke	zoazke
zoazketeke	zoazketeke
dizke	doazke/zoazkek/zoazken

Uharte	Gaskue
nake/nakek/naken	noake
yake	goake
dake/zakek/zaken	doake
gazke/gazkek/gazken	goazke
zazke	zoazke
zazkie	zoazketeke
dazke/zazkek/zazken	doazke

Honako herriotan paradigmak ez genituen osatzen ahal izan.

Altsasu:	zuzkei (zuek)
Arbizu:	guezke/guezkek (gu)
Ezkurra:	goazke (gu)
Mugaire:	goazke (gu)
Goizueta:	nekek (ni), yooke (hi), zekiyek (hura), gonazke (gu), ziñozke (zu), zozketeke (zuek).
Arraras:	dike/zikek (hura), goazke/goazkek (gu), diezke/zizkek (haiek).
Garzaron:	goazke (gu), zoazke (zu), zoazketeke (zuek), doazke (haiek).
Beramendi:	dike (hura), goazke (gu), zoazke (zu), dizke (haiek).
Muskiz:	noake (ni), goazke (gu), zoazke (zu), zoazketeke (zuek), doazke (haiek).
Goldaraz:	goazke (gu), zoazke (zu).
Urrizola:	goazke (gu), zoazke (zu).
Lekuntza:	nueke (ni), ueke (hi).

6.1.–JOAN aditzaren aldaerak

noake

1)	noake:	Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Jaunsaras, Ilarregi, Gaskue, Muskiz.
2)	nike:	Erasun, Eraso.
3)	noyeke:	Saldias[4].
4)	noike:	Saldias.
5)	nuake:	Arano.
6)	nake:	Uharte.
7)	nueke:	Lakuntza.

hoake

1)	goake:	Lezaeta, Areso, Ilarregi, Gaskue.
2)	oake:	Betelu, Azkarate.
3)	yoake:	Leitza, Eraso.
4)	yoke:	Erasun:
5)	yuke:	Saldias.
6)	yuake:	Arano.
7)	goayeke:	Jaunsaras.
8)	yake:	Uharte.
9)	yooke:	Goizueta.
10)	ueke:	Lakuntza.

doake

1)	doake:	Ilarregi, Gaskue.
2)	dike:	Lezaeta, Leitza, Areso, Erasun, Saldias, Jaunsaras, Eraso, Arraras, Beramendi.
3)	dieke:	Betelu.
4)	dijoake:	Azkarate.
5)	lijuake:	Arano.
6)	dake:	Uharte.

goazke

1)	goazke:	Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Arano, Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Ezkurra, Mugaire, Arraras, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Urrizola.
2)	gozke:	Erasun.
3)	guzke:	Saldias.
4)	giñuazke:	Arano.
5)	gazke:	Uharte.
6)	guezke:	Arbizu.
7)	gonazke:	Goizueta.

zoazke

1)	zoazke:	Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Urrizola.
2)	zozke:	Erasun.
3)	zuzke:	Saldias.
4)	ziñuazke:	Arano.
5)	zazke:	Uharte.
6)	ziñozke:	Goizueta.

zoazkete

1) zoazteke: Lezaeta, Betelu, Azkarate.
2) zoazkea: Leitza, Areso.
3) zozkea: Erasun.
4) zuzketeke: Saldias.
5) ziñuazteke: Arano.
6) zoazketeke: Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Muskiz.
7) zazkie: Uharte.
8) zuzkei: Altsasu.
9) zozketeke: Goizueta.

doazke

1) diezteke: Lezaeta.
2) diezke: Betelu, Arraras.
3) dijoazke: Azkarate.
4) dizke: Leitza, Areso, Erasun, Saldias, Jaunsaras, Eraso, Beramendi.
5) lijuazteke: Arano.
6) doazke: Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Muskiz.
7) dazke: Uharte.

7.–EGON aditzaren ahalezkoa

Leitza	Erasun	Saldias
naoke	neoke	naoke
yaoke	yaoke	yaoke
daoke	daoke	daoke
gauzteke	gautezke	gauzke
zauzteke	zautezke	zauzke
zauztekea	zautezkea	zauzketeke
dauzteke	dautezke	dauzke

Ilarregi	Gaskue
nagoke/neokek/neoken	naoke/naokek/naoken
ya(g)oke	yaoke
da(g)oke/zeokek/zeoken	daoke/zaokek/zaoken
gaudezke/gaudezkek/gaudezken	gaudezke/gaudezkek/gaudezken
zaudezke	zaudezke
zaudezketeke	zaudezketeke
daudezke/zaudezkek/zaudezken	daudezke/zaudezkek/zaudezken

Betelu: dauke (hura).
Azkarate: daoke (hura).
Arano: zenaudeke (zu), zenauzteke (zuek).
Jaunsaras: Gaudeke (gu).
Garzaron: gauzke (gu), zauzke (zu).
Eraso: zaudeke (zu).

Urrizola: gaudezke (gu), zaudezke (zu).
Lakuntza: niokek (ni), ziokek (hura), giozkek (gu), ziozkek (haiek).

7.1.–EGON aditzaren aldaerak.

nagoke

1) naoke: Leitza, Saldias, Gaskue.
2) nagoke: Ilarregi.
3) neoke: Erasun.

hagoke

1) yagoke: Ilarregi[2].
2) yaoke: Ilarregi, Leitza, Erasun, Saldias, Gaskue.

dagoke

1) dagoke: Ilarregi[2].
2) daoke: Ilarregi, Leitza, Erasun, Saldias, Gaskue, Azkarate.
3) dauke: Betelu.

gaudeke

1) gauzteke: Leitza.
2) gautezke: Erasun.
3) gauzke: Saldias, Garzaron.
4) gaudezke: Ilarregi, Gaskue, Urrizola.
5) gaudeke: Jaunsaras.

zaudeke

1) zauzteke: Leitza.
2) zautezke: Erasun.
3) zauzke: Saldias, Garzaron.
4) zaudezke: Ilarregi, Gaskue, Urrizola.
5) zenaudeke: Arano.
6) zaudeke: Eraso.

zaudekete

1) zauztekea: Leitza.
2) zautezkea: Erasun.
3) zauzketeke: Saldias.
4) zaudezketeke: Ilarregi, Gaskue.
5) zenauzteke: Arano.

daudeke

1) dauzteke: Leitza.
2) dautezke: Erasun.
3) dauzke: Saldias.
4) daudezke: Ilarregi, Gaskue.

8.–IBILI aditzaren ahalezkoa

Leitza	Ilarregi
nabilke	nabilke/nabilkek/nabilken
yabilke	yabilke
dabilke	dabilke/zabilkek/zabilken
gabiltzateke	gabilzke/gabilzkek/gabilzken
zabiltzateke	zabilzke
zabiltzatekea	zabilzketeke
dabiltzateke	dabilzke/zabilzkek/zabilzken

Betelu: dailke (hura, gaillezke (gu), daillezke (haiek).
Saldias: yailke (hi), zabilzke (zu), zabilzketeke (zuek).

8.1.–IBILI aditzaren aldaerak

nabilke

1) nabilke: Leitza, Ilarregi.

habilke

1) yabilke: Leitza, Ilarregi.
2) yailke: Saldias.

dabilke

1) dabilke: Leitza, Ilarregi.
2) dailke: Betelu.

gabiltzake

1) gabiltzateke: Leitza.
2) gabilzke: Ilarregi.
3) gaillezke: Betelu.

zabiltzake

1) zabiltzateke: Leitza.
2) zabilzke: Ilarregi, Saldias.

zabiltzakete

1) zabiltzatekea:Leitza.
2) zabilzketeke: Ilarregi, Saldias.

dabiltzake

1) dabiltzateke: Leitza.
2) dabilzke: Ilarregi.
3) daillezke: Betelu.

9.–JOAN aditzaren oraina hika

Emakumezko adizkiak ez ditugu jartzen zeren berauek lortzeko aski bait da «k»ren ordez «n» jartzea; aldaerak sortzen direnean jartzen ditugu soilki.

Urdiain	Etxarri	Arbizu
niyuek	niyuk	niyuek
jiyuek	ziyuk	ziyuek
gazik	giyuzek	guztek
jazik	ziyuzek	zuztek
Lizarraga	**Lakuntza**	**Arruazua**
niyuek	niyuek	noyek
diyuek	ziyuek	zoyek
guzek	giyuezek	goaztek
duzek	ziyuezek	zoaztek
Uharte	**Irañeta**	**Oderitz**
noyek	niek	niik
zoyek	ziek	ziik
gaztek	gazek	goazek
zaztek	zazek	ziztek
Arruitz	**Baraibar**	**Etxarri (Larraun)**
niik	niik	niek
ziik	ziik	ziek
goazek	gaozek	gizek
zizek	zizek	ziztek
Gorriti	**Huizi**	**Lezaeta**
niek	niek	niek
ziek	ziek	ziek
giztek	goazek	goazek
ziztek	zizek	ziztek
Uztegi	**Betelu**	**Azkarate**
niek	niek	niek
ziek	ziek	ziek
goaztek	goaztek	geaztik
zieztek	ziztek	zieztek

Leitza
nik
zik
giztek
ziztek

Areso
niek
ziek
giztek
ziztek

Ezkurra
neak
zeak
geaztek
zeaztek

Erasun
niek
ziek
goaztek
ziztek

Saldias
niek
ziek
guzik
zizek

Labaien
noyek
zoyek
gozik
zozik

Goizueta
nek
zek
gozek
zeztek

Arano
niak
ziak
giazik
ziazik

Zubieta
noyek
zoyek
goazik
zoaztek

Urroz
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Donamaria
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Oitz
nuyek
zuyek
guzik
zuzik

Doneztebe
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Legasa
nuyek
zuyek
guzik
zuzik

Mugaire
nayek
zayek
goazik
zoazik

Bera
niyak
ziayek
guzik
zuazik

Lesaka
niyek
ziyek
gizik
zizik

Igantzi
niyek
ziyek
gizik
zizik

Arantza
niyek
ziyek
gizik
zizik

Sunbila
niyek
ziyek
guzik
zuzik

Alamandoz
niek
diek/ziek
gazik
diazik/ziazik

Aniz
niayek
diayek/ziayek
giazik
diazik/ziazik

Arraras
noayek
zoayek
gazek
zizek

Jaunsaras
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Arraioz
niek
diek

Errazu
niok
diok

Zugarramurdi
nioak
zoak

giezik
diezik

giozik
diozik

goazik
zoazik

Beruete
niik
ziik
gizek
ziztek

Garzaron
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Beramendi
niek
ziek
gazik
zizek

Igoa
niik
ziik
gozek
zizek

Muskiz
nayek
zayek
goazik
zoazik

Goldaraz
nik
zayek
goazik
zazik

Eraso
niek
ziek
gazik
zizek

Oskoz
nayek
zayek
gazik
zazik

Etxaleku
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Ilarregi
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Elso
nayek
zayek
goazik
zoazik

Urrizola
nayek
zayek
goazik
zoazik

Auza
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Lanz
noayek
zoayek
goazik
zoazik

Arizu
nayek
zayek
goazik
zoazik

Erripa
nayek
zayek
gazik
zazik

Latasa
nayek
zayek
gazik
zazik

Gaskue
nayek
zayek
gazik
zazik

Beorburu
nayek
zayek
goazik
zazik

Eugi
niaek
ziaek
giazik
ziazik

Usetxi
niaek
ziaek
giazik
ziazik

Linzoain
niaek
ziaek
gazik
zazik

Mezkiriz
niaek
diaek
gazik
diazik

Garralda
ñaek
xaek
gaxak
xaxak

Aria
ñaek
xaek
gaxak
xaxak

9.1.–JOAN aditzaren aldaerak

nioak (9. mapa)

1)	niyuek:	Urdiain, Arbizu, Lizarraga, Lakuntza.
2)	niyuk:	Etxarri.
3)	noyek:	Arruazua, Uharte, Labaien, Zubieta.
4)	niek:	Irañeta, Etxarri (Larraun), Gorriti, Huizi, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Erasun, Saldias, Almandoz, Arraioz, Beramendi, Eraso.
5)	niik:	Oderitz, Arruitz, Barabiar, Beruete, Igoa.
6)	nik:	Leitza, Goldaraz.
7)	neak:	Ezkurra.
8)	nek:	Goizueta.
9)	niak:	Arano.
10)	noayek:	Urroz, Donamaria, Doneztebe, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Lanz.
11)	nuyek:	Oitz, Legasa.
12)	nayek:	Mugaire, Muskiz, Oskoz, Elso, Urrizola, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu.
13)	niyak:	Bera.
14)	niyek:	Lesaka, Igantzi, Arantza, Sunbila.
15)	niayek:	Aniz.
16)	niok:	Errazu.
17)	nioak:	Zugarramurdi.
18)	niaek:	Eugi, Usetxi, Linzoain, Mezkiriz.
19)	ñaek:	Garralda, Aria.

dioak (10. mapa)

1)	jiyuek:	Urdiain.
2)	ziyuk:	Etxarri.
3)	ziyuek:	Arbizu, Lakuntza.
4)	diyuek:	Lizarraga.
5)	zoyek:	Arruazua, Uharte, Labaien, Zubieta.
6)	ziek:	Irañeta, Etxarri (Larraun), Gorriti, Huizi, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Erasun, Saldias, Almandoz[18], Beramendi, Eraso.
7)	ziik:	Oderitz, Arruitz, Baraibar, Beruete, Igoa.
8)	ziaek:	Eugi, Usetxi, Linzoain.

9) zik: Leitza.
10) zeak: Ezkurra.
11) zek: Goizueta.
12) ziak: Arano.
13) zoayek: Urroz, Donamaria, Doneztebe, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Lanz.
14) zuyek: Oitz, Legasa.
15) zayek: Mugaire, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Elso, Urrizola, Ariuz, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu.
16) ziayek: Bera, Aniz[19].
17) ziyek: Lesaka, Igantzi, Arantza, Sunbila.
18) diek: Almandoz, Arraioz.
19) diayek: Aniz.
20) diok: Errazu.
21) zoak: Zugarramurdi.
22) diaek: Mezkiriz.
23) xaek: Garralda, Aria.

giozek (11 mapa)

1) gazik: Urdiain, Almandoz, Beramendi, Eraso, Oskoz, Erripa, Latasa, Gaskue, Linzoain, Mezkiriz.
2) giyuzek: Etxarri.
3) guztek: Arbizu.
4) guzek: Lizarraga.
5) giyuezek: Lakuntza.
6) goaztek: Arruazua, Uztegi, Betelu, Erasun.
7) gaztek: Uharte.
8) gazek: Irañeta.
9) goazek: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Huizi, Lezaeta, Arraras.
10) gizek: Etxarri (Larraun), Beruete.
11) giztek: Gorriti, Leitza, Areso.
12) geaztik: Azkarate.
13) geaztek: Ezkurra.
14) guzik: Saldias, Oitz, Legasa, Bera, Sunbila.
15) gozik: Labaien.
16) gozek: Goizueta, Igoa.
17) giazik: Arano, Aniz, Eugi, Usetxi.
18) goazik: Zubieta, Urroz, Donamaria, Doneztebe, Mugaire, Zugarramurdi, Jaunsaras, Garzaron, Muskiz, Goldaraz, Etxaleku, Ilarregi, Elso, Urrizola, Auza, Lanz, Arizu, Beorburu.
19) gizik: Lesaka, Igantzi, Arantza.
20) giezik: Arraioz.

21) giozik: Errazu.
22) gaxak: Garralda, Aria.

diozek (12. mapa)

1) jazik: Urdiain.
2) ziyuzek: Etxarri.
3) zuztek: Arbizu.
4) duzek: Lizarraga.
5) ziyuezek: Lakuntza.
6) zoaztek: Arruazua, Zubieta.
7) zaztek: Uharte.
8) zazek: Irañeta.
9) ziztek: Oderitz, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Betelu, Leitza, Areso, Erasun, Beruete.
10) zizek: Arruitz, Baraibar, Huizi, Saldias, Arraras, Beramendi, Igoa, Eraso.
11) zieztek: Uztegi, Azkarate.
12) zeaztek: Ezkurra.
13) zozik: Labaien.
14) zeztek: Goizueta.
15) ziazik: Arano, Alamandoz[20], Aniz[20], Eugi, Usetxi.
16) zoazik: Urroz, Donamaria, Doneztebe, Mugaire, Zugarramurdi, Jaunsaras, Garzaron, Muskiz, Etxaleku, Ilarregi, Elso, Urrizola, Auza, Lanz, Arizu.
17) zuzik: Oitz, Legasa, Sunbila.
18) zuazik: Bera.
19) zizik: Lesaka, Igantzi, Arantza.
20) diazik: Almandoz, Aniz, Mezkiriz.
21) diezik: Arraioz.
22) diozik: Errazu.
23) zazik: Goldaraz, Oskoz, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu, Linzoain.
24) xaxak: Garralda, Aria.

10.–EGON aditzaren oraina hika

Urdiain	Etxarri	Arbizu
nok	niok	niok
jok	ziok	ziok
gek	gaudek	gaudek
jek	ziek	zaudek
Lizarraga	Lakuntza	Arruazua
niok	niok	niok
diok	ziok	ziok

gioik
dioik

geawäk
zeawäk

godek
zodek

Uharte
niok
ziok
guek
zuek

Irañeta
niok
ziok
guek
zuek

Oderitz
neok
zeok
gaik
zaik

Arruitz
neok
zeok
gaek
zaek

Baraibar
neok
zeok
gaik
zaik

Etxarri (Larraun)
neok
zeok
gaik
zaik

Gorriti
neok
zeok
geik
zeik

Huizi
niok
ziok
geek
zeek

Lezaeta
neok
zeok
gaik
zaik

Uztegi
neok
zeok
gaudek
zaudek

Betelu
neok
zeok
gaudek
zaudek

Azkarate
neok
zeok
gerek
zerek

Leitza
niok
zeok
gaudek
zeudek

Areso
niok
zeok
geek
zeek

Ezkurra
neok
zeok
gaudek
zaudek

Erasun
neok
zeok
gaudek
zaudek

Saldias
niok
ziok
gaudek
zaudek

Labaien
niok
ziok
gaudek
zaudek

Goizueta
niok/neok
ziok/zeok
gaudek
zaudek

Arano
niok
ziok
gaudek
zaudek

Zubieta
niok
ziok
gaudek
zioudek

Urroz
niagok
ziagok
giaudek
ziaudek

Donamaria
niok
ziok
giaudek
ziaudek

Oitz
niaok
ziaok
giaudek
ziaudek

Doneztebe
niagok
ziagok
giaudek
ziaudek

Bera
niok
ziok
gaudezik
zagozik

Arantza
neok
zeok
gidek
zidek

Aniz
nia(g)ok
diagok/zia(g)ok
giaudek
diaudek/ziaudek

Arraras
neok
zeok
gaudek
zaik

Garzaron
niok
ziok
gaudek
zaudek

Orokieta
neok
zeok
gaudek
zaudek

Eraso
neok
zeok
gaudek
zaudek

Ilarregi
niaok
ziaok

Legasa
niaok
ziaok
giaudek
ziaudek

Lesaka
niok
ziok
giozik
ziozik

Sunbila
niok
ziok
godek
zeudek

Arraioz
niok
diok
giaudek
diaudek

Jaunsaras
niok/neon
ziok/zeon
gaudek
zaudek

Beramendi
niok
zeok
gaik
zaik

Muskiz
niok
ziok
gaudek
zaudek

Oskoz
niok
ziok
gaudek
zaudek

Auza
niaok
ziaok

Mugaire
niagok
ziagok
gaudek
ziaudek

Igantzi
niok
ziok
giozik
ziozik

Almandoz
niagok
diagok/ziagok
gaudek
diaudek/ziaudek

Errazu
niok
diok
giaudek
diaudek

Beruete
niok
ziok
gaek
zaek

Igoa
neok
zeok
gaudek
zaudek

Goldaraz
niok
ziok
gaik
zaik

Etxaleku
niok
ziok
gaudek
zaudek

Urrizola
niok
ziok

gaudek	gaudek	gaudek
zaudek	zaudek	zaudek
Elso	Lanz	Arizu
niaok	niaok	niaok
ziaok	ziaok	ziaok
gaudek	gaudek	gaudek
ziaudek	ziaudek	zaudek
Erripa	Latasa	Gaskue
niaok	niaok	niaok
ziaok	ziaok	ziaok
gaudek	giaudek	giaudek
zaudek	ziaudek	ziaudek
Eugi	Iragi	Usetxi
niagok	niagok	niaok
ziagok	ziagok	ziaok
giaudek	giaudek	giaudek
ziaudek	ziaudek	ziaudek
Beorburu	Mezkiriz	Garralda
niok	niaok	ñagok
ziok	diaok	xagok
gaudek	gaudek	gaudek
zaudek	diaudek	xaudek

Espartza (xuka)
nioxu
dioxu
gaudetxu
daudetxu

10.1.–EGON aditzaren aldaerak

niagok (13. mapa)

1) nok: Urdiain.
2) niok: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Lakuntza, Arruazua, Uharte, Irañeta, Huizi, Leitza, Areso, Saldias, Labaien, Goizueta[3], Arano, Zubieta, Donamaria, Bera, Lesaka, Igantzi, Sunbila, Arraioz, Errazu, Jaunsaras, Beruete, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Etxaleku, Urrizola, Beorburu.
3) neok: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arantza, Arraras, Igoa, Orokieta, Eraso.
4) niagok: Urroz, Doneztebe, Mugaire, Almandoz, Aniz[5], Eugi, Iragi.

5) niaok: Oitz, Legasa, Aniz, Ilarregi, Auza, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Usetxi, Mezkiriz.
6) ñagok: Garralda.
7) nioxu: Espartza.

diagok (14. mapa)

1) jok: Urdiain.
2) ziok: Etxarri, Arbizu, Lakuntza, Arruazua, Uharte, Irañeta, Huizi, Saldias, Labaien, Goizueta[3], Arano, Zubieta, Donamaria, Bera, Lesaka, Igantzi, Sunbila, Jaunsaras, Beruete, Garzaron, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Etxaleku, Urrizola, Beorburu.
3) zeok: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arantza, Arraras, Beramendi, Igoa, Orokieta, Eraso.
4) ziagok: Urroz, Doneztebe, Mugaire, Almandoz[6], Aniz[5, 6], Eugi, Iragi.
5) ziaok: Oitz, Legasa, Aniz, Ilarregi, Auza, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Usetxi.
6) diagok: Almandoz, Aniz.
7) diok: Arraioz, Errazu, Lizarraga.
8) diaok: Mezkiriz.
9) xagok: Garralda.
10) dioxu: Espartza.

gaude (15. mapa)

1) gek: Urdiain.
2) gaudek: Etxarri, Arbizu, Uztegi, Betelu, Leitza, Ezkurra, Erasun, Saldias, Labaien, Goizueta, Arano, Zubieta, Mugaire, Almandoz, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Igoa, Orokieta, Muskiz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Urrizola, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Beorburu, Mezkiriz, Garralda.
3) gioik: Lizarraga.
4) geawäk: Lakuntza.
5) godek: Arruazua, Sunbila.
6) guek: Uhuarte, Irañeta.
7) gaik: Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Beramendi, Goldaraz.
8) gaek: Arruitz, Beruete.
9) geik: Gorriti.
10) geek: Huizi, Areso.

11) gerek: Azkarate.
12) giaudek: Urroz, Donamaria, Oitz, Doneztebe, Legasa, Aniz, Arraioz, Errazu, Latasa, Gaskue, Eugi, Iragi, Usetxi.
13) gaudezik: Bera.
14) giozik: Lesaka, Igantzi.
15) gidek: Arantza.
16) gaudetxu: Espartza.

diaudek (16. mapa)

1) jek: Urdiain.
2) ziek: Etxarri.
3) zaudek: Arbizu, Uztegi, Betelu, Ezkurra, Erasun, Saldias, Labaien, Goizueta, Arano, Jaunsaras, Garzaron, Igoa, Orokieta, Muskiz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Urrizola, Arizu, Erripa, Beorburu.
4) dioik: Lizarraga.
5) zeawäk: Lakuntza.
6) zodek: Arruazua.
7) zuek: Uharte, Irañeta.
8) zaik: Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Arraras, Beramendi, Goldaraz.
9) zaek: Arruitz, Beruete.
10) zeik: Gorriti.
11) zeek: Huizi, Areso.
12) zerek: Azkarate.
13) zeudek: Leitza, Sunbila.
14) zioudek: Zubieta.
15) ziaudek: Urroz, Donamaria, Oitz, Doneztebe, Legasa, Mugaire, Almandoz[16], Aniz[16], Elso, Lanz, Latasa, Gaskue, Eugi, Iragi, Usetxi.
16) diaudek: Almandoz, Aniz, Arraioz, Errazu, Mezkiriz.
17) zagozik: Bera.
18) ziozik: Lesaka, Igantzi.
19) zidek: Arantza.
20) xaudek: Garralda.
21) daudetxu: Espartza.

11.–IBILI aditzaren oraina hika

Urdiain	Etxarri	Arbizu
nailek	niillek	naaillek
jailek	ziillek	zaaillek
gailtzak	giiltzek	gaaiztek
jailtzak	ziiltzek	zaaiztek

Lizarraga
naaillek
daaillek
gaailtzek
daailtzek

Lakuntza
niaillek
ziaillek
giailtzek
ziailtzek

Uharte
naillek
zaillek
gailtzek
zailtzek

Irañeta
naaillek
zaaillek
gaailtzek
zaailtzek

Oderitz
naillek
zaillek
gailtzek
zailtzek

Etxarri (Larraun)
naillek
zaillek
gabiltzek
zabiltzek

Goizueta
nabillak
zabillak
gabiltzak
zabiltzak

Arano
nabillek
zaillek
gabiltzak
zabiltzak

Zubieta
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Oitz
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Doneztebe
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Bera
nabillak
zabillak
gabiltzak
zabiltzak

Lesaka
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Igantzi
nabillek
zabillek
gabiltzak
zabiltzak

Arantza
nabillak
zabillak
gabiltzak
zabiltzak

Sunbila
nabillak
zabillak
gabiltzak
zabiltzak

Zugarramurdi
nabilak
zabilak
gabiltzak
zabiltzak

Arraras
naallek
zaallek
gailtzek
zailtzek

Jaunsaras
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Igoa
naaillek
zaaillek
gaaltzek
zaaltzek

Arraioz
niabillek
diabillek
giabiltzek
diabiltzek

Muskiz
naillek
zaillek
gailtzek
zailtzek

Oskoz
naillek
zaillek
gailtzek
zailtzek

Etxaleku
naillek
zaillek
gailtzek
zailtzek

Ilarregi
nabillek
zabillek

Elso
nabillek
zabillek

Auza
nabillek
zabillek

gabiltzek
zabiltzek

gabiltzek
zabiltzek

gabiltzek
zabiltzek

Gaskue
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Latasa
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Lanz
nabillek
zabillek
gabiltzek
zabiltzek

Eugi
niabilek
ziabilek
giabiltzek
ziabiltzek

Usetxi
niailek
ziailek
giailtzek
ziailtzek

Mezkiriz
niailek
diailek
gailtzek
diailtzek

Garralda
ñailak
xailak
gailtxak
xailtxak

11.1.–IBILI aditzaren aldaerak

niabilek (17. mapa)

1) nailek: Urdiain.
2) niillek: Etxarri.
3) naaillek: Arbizu, Lizarraga, Irañeta, Igoa.
4) niaillek: Lakuntza.
5) naillek: Uharte, Oderitz, Etxarri, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
6) nabillak: Goizueta, Bera, Arantza, Sunbila.
7) nabillek: Arano, Zubieta, Oitz, Doneztebe, Igantzi, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
8) nabilak: Zugarramurdi.
9) naallek: Arraras.
10) niabillek: Arraioz.
11) niabilek: Eugi.
12) niailek: Usetxi, Mezkiriz.
13) ñailak: Garralda.

diabilek (18. mapa)

1) jailek: Urdiain.
2) ziillek: Etxarri.
3) zaaillek: Arbizu, Irañeta, Igoa.

4) daaillek: Lizarraga.
5) ziaillek: Lakuntza.
6) zaillek: Uharte, Oderitz, Etxarri (Larraun), Arano, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
7) zabillak: Goizueta, Bera, Arantza, Sunbila.
8) zabillek: Zubieta, Oitz, Doneztebe, Lesaka, Igantzi, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
9) zabilak: Zugarramurdi.
10) zaallek: Arraras.
11) diabillek: Arraioz.
12) ziabilek: Eugi.
13) ziailek: Usetxi.
14) diailek: Mezkiriz.
15) xailak: Garralda.

giabiltzak (19. mapa)

1) gailtzak: Urdiain.
2) giiltzek: Etxarri.
3) gaaiztek: Arbizu.
4) gaailtzek: Lizarraga, Irañeta.
5) giailtzek: Lakuntza, Usetxi.
6) gabiltzek: Etxarri (Larraun), Zubieta, Oitz, Doneztebe, Lesaka, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Lanz, Latasa, Gaskue.
7) gailtzek: Uharte, Oderitz, Arraras, Muskiz, Oskoz, Etxaleku, Mezkeriz.
8) gabiltzak: Arano, Bera, Igantzi, Arantza, Sunbila, Zugarramurdi.
9) gaaltzek: Igoa.
10) giabiltzek: Arraioz, Eugi.
11) gailtxak: Garralda.

diabiltzak (20. mapa)

1) jailtzak: Urdiain.
2) ziiltzek: Etxarri.
3) zaaiztek: Arbizu.
4) daailtzek: Lizarraga.
5) ziailtzek: Lakuntza, Usetxi.
6) zailtzek: Uharte, Oderitz, Arraras, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
7) zaailtzek: Irañeta.

8)	zabiltzek:	Etxarri (Larraun), Zubieta, Oitz, Doneztebe, Lesaka, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
9)	zabiltzak:	Goizueta, Arano, Bera, Igantzi, Arantza, Sunbila, Zugarramurdi.
10)	zaaltzek:	Igoa.
11)	diabiltzek:	Arraioz.
12)	ziabiltzek:	Eugi.
13)	diailtzek:	Mezkiriz.
14)	xailtzak:	Garralda.

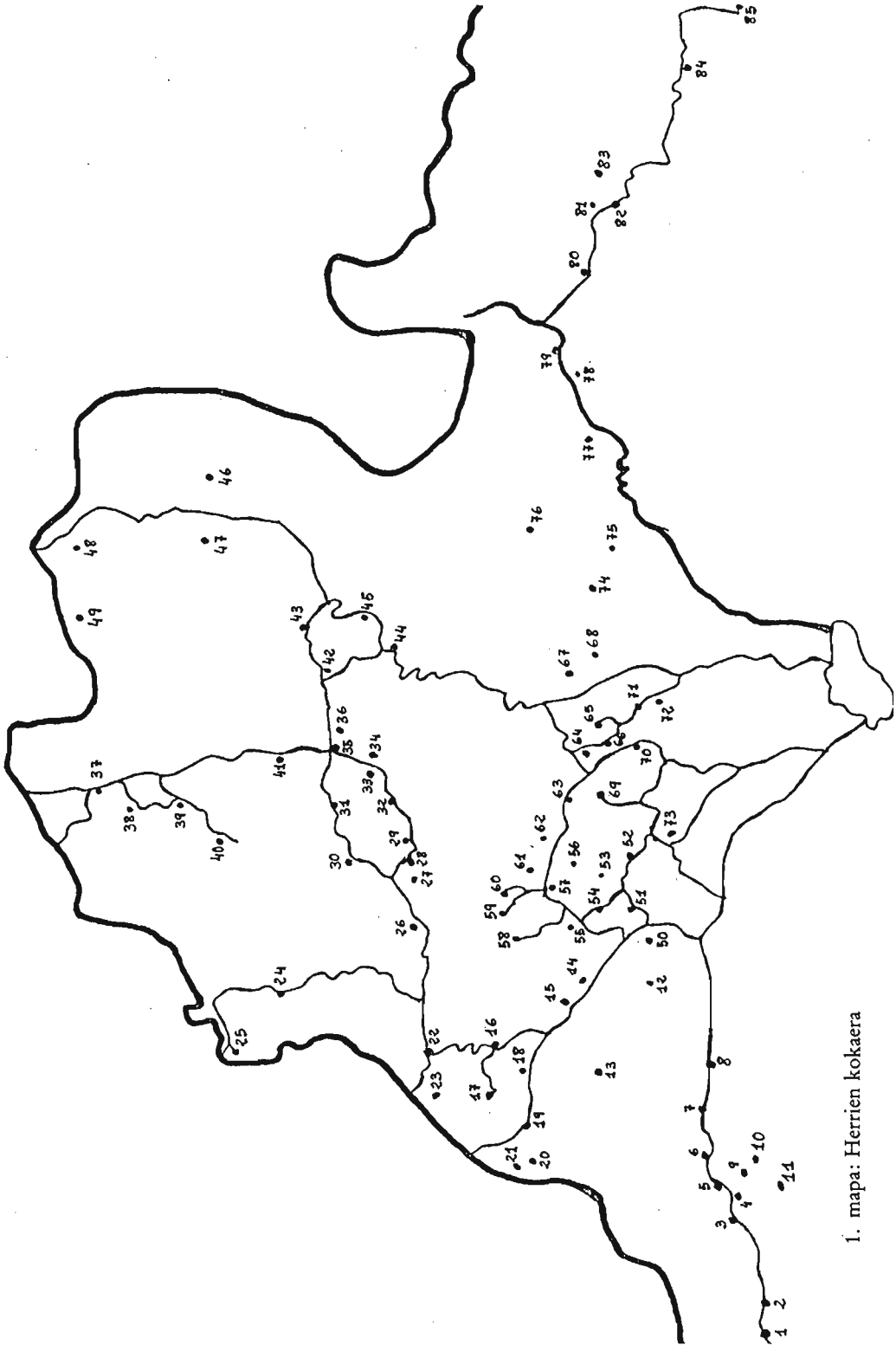

1. mapa: Herrien kokaera

2. mapa: naiteke

3. mapa: haiteke

4. mapa: daiteke

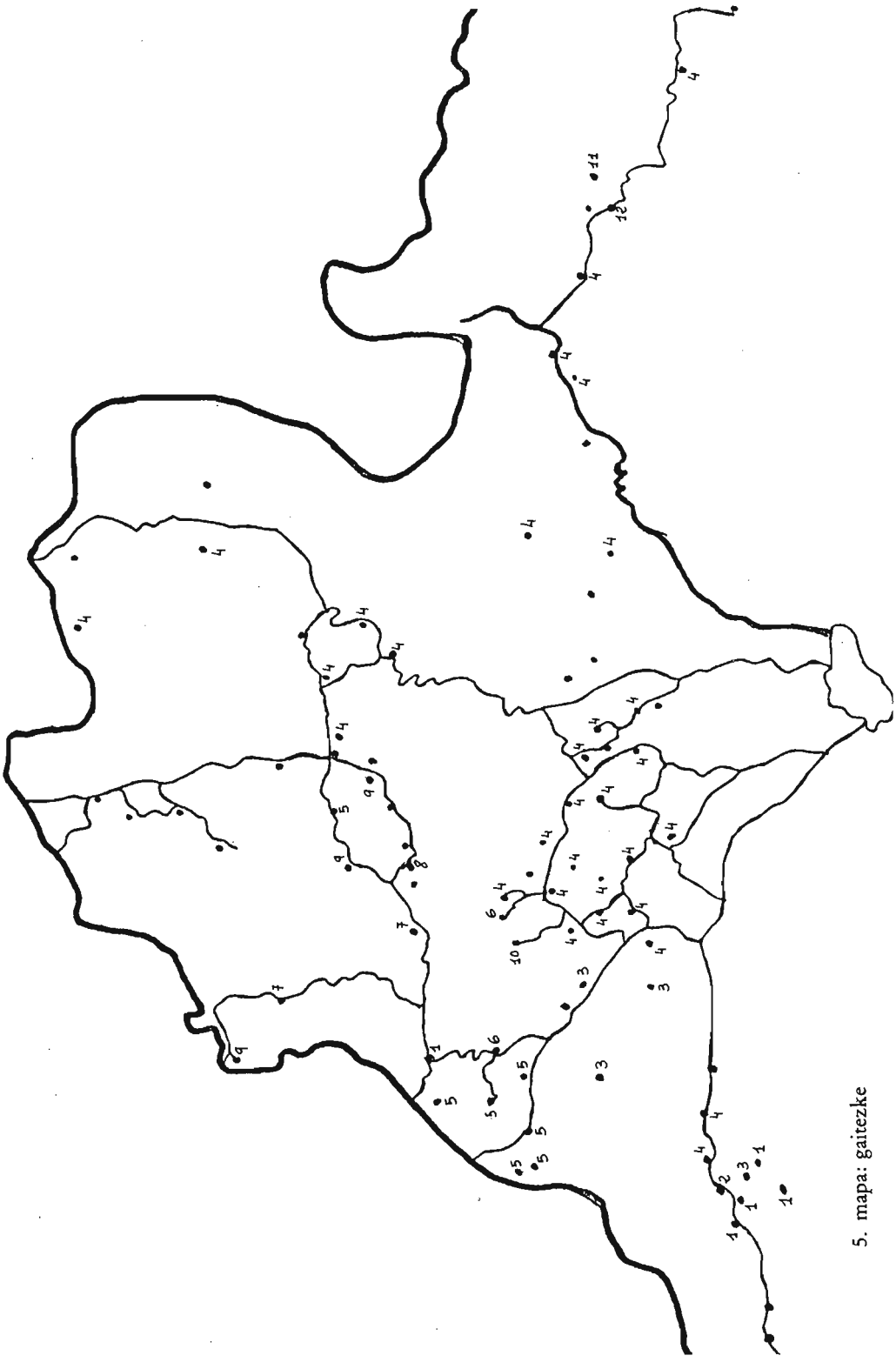

5. mapa: gaitezke

6. mapa: zaitezke

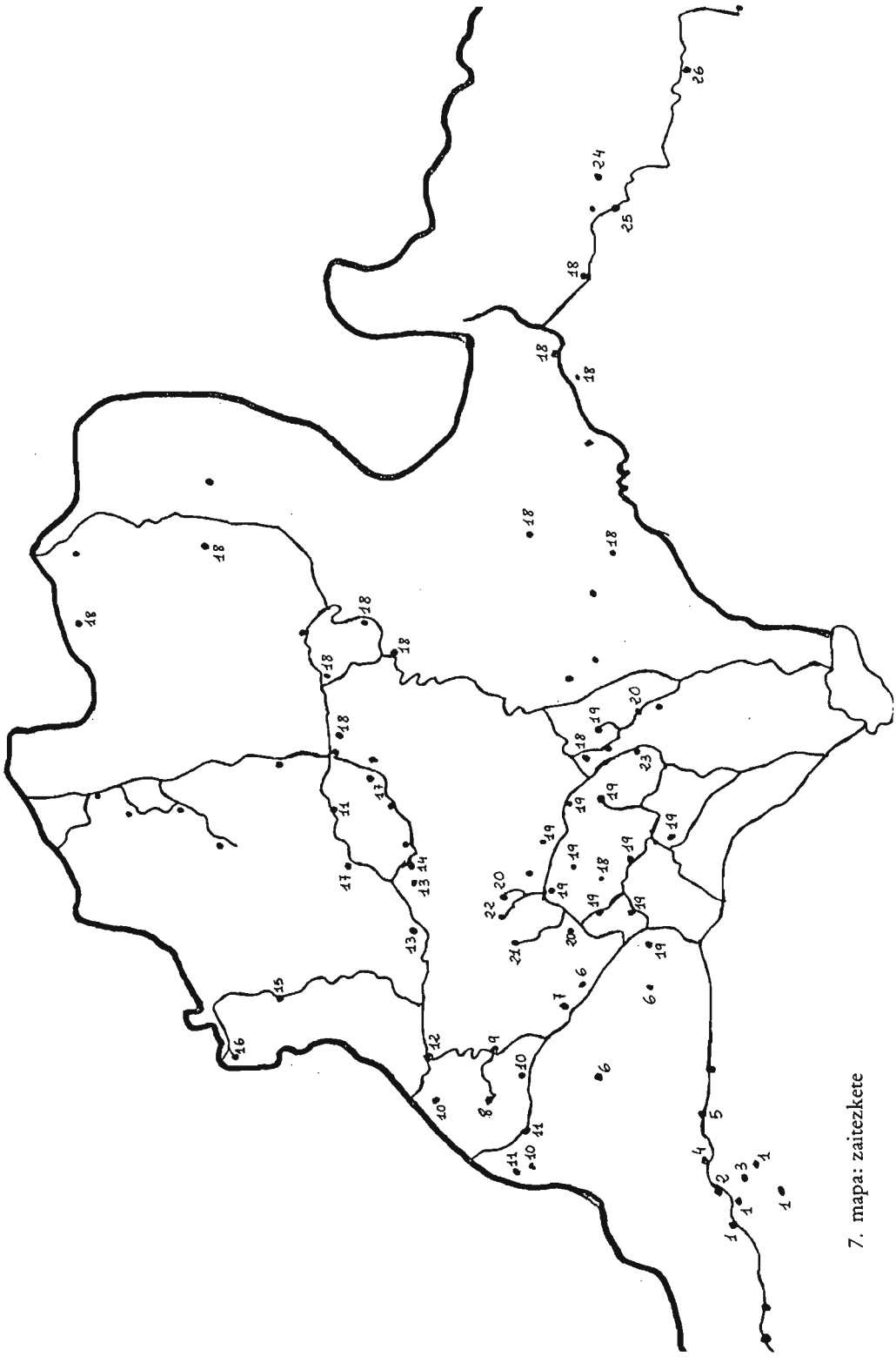

7. mapa: zaitezkete

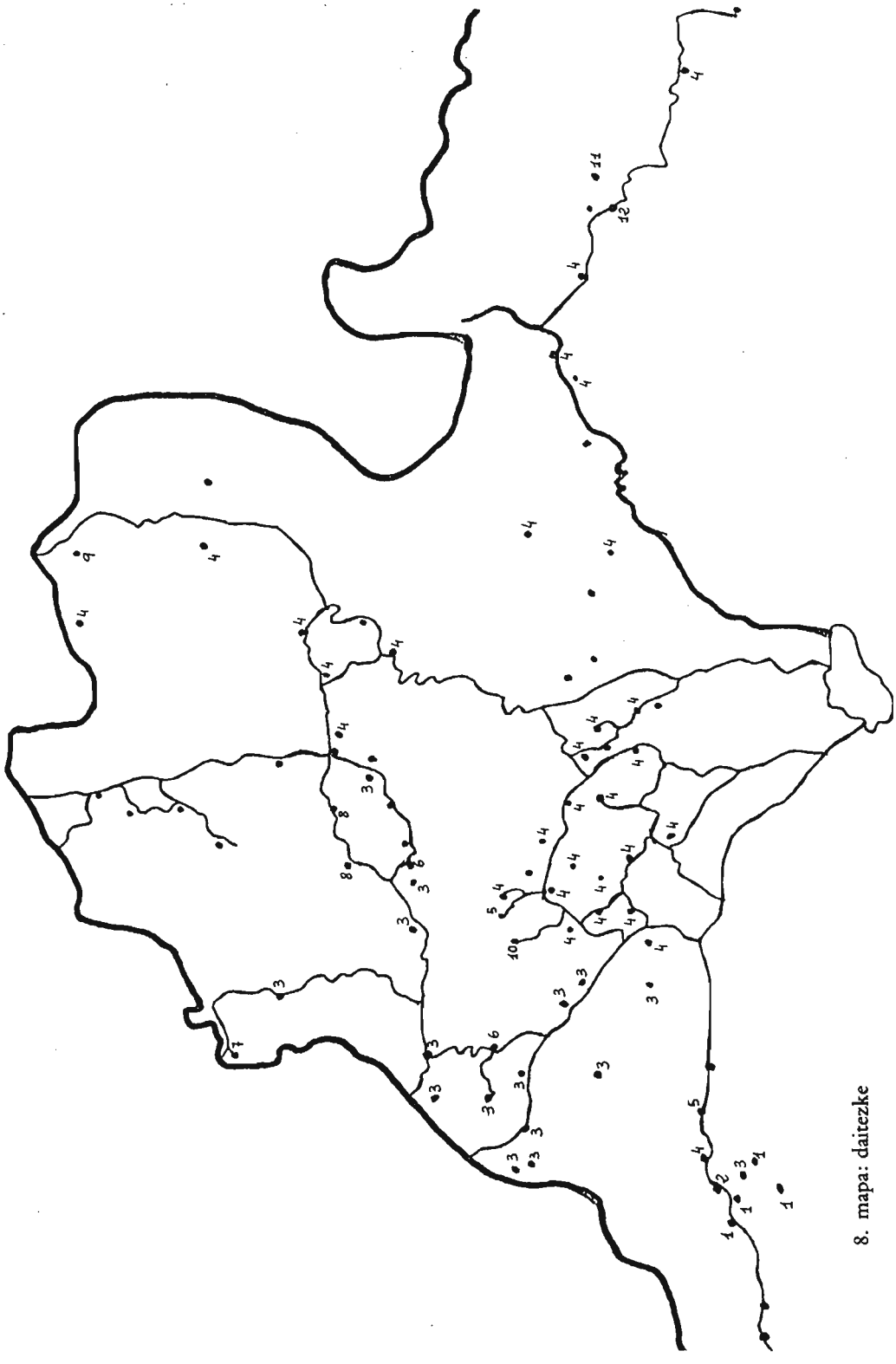

8. mapa: daitezke

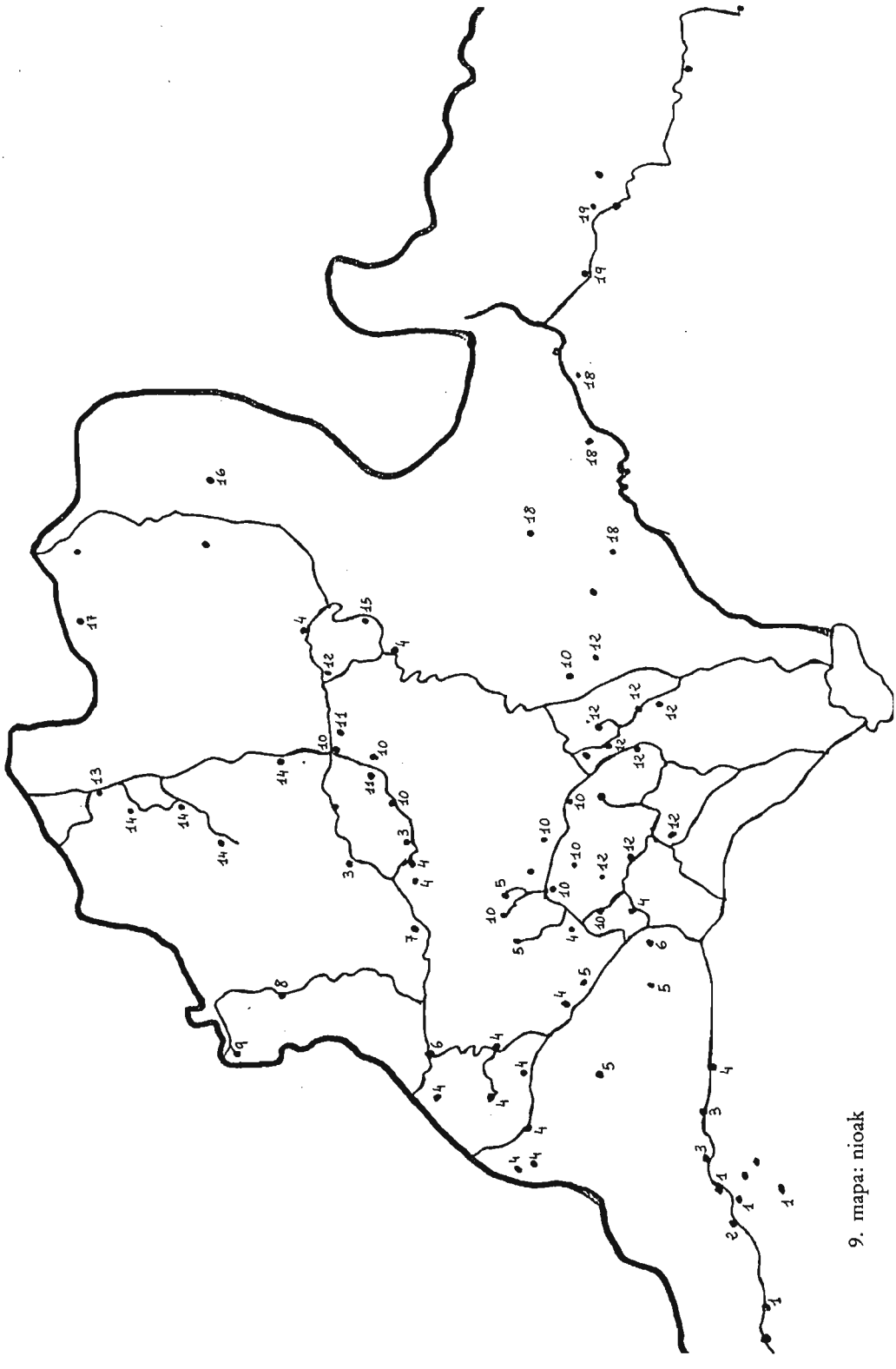

9. mapa: nioak

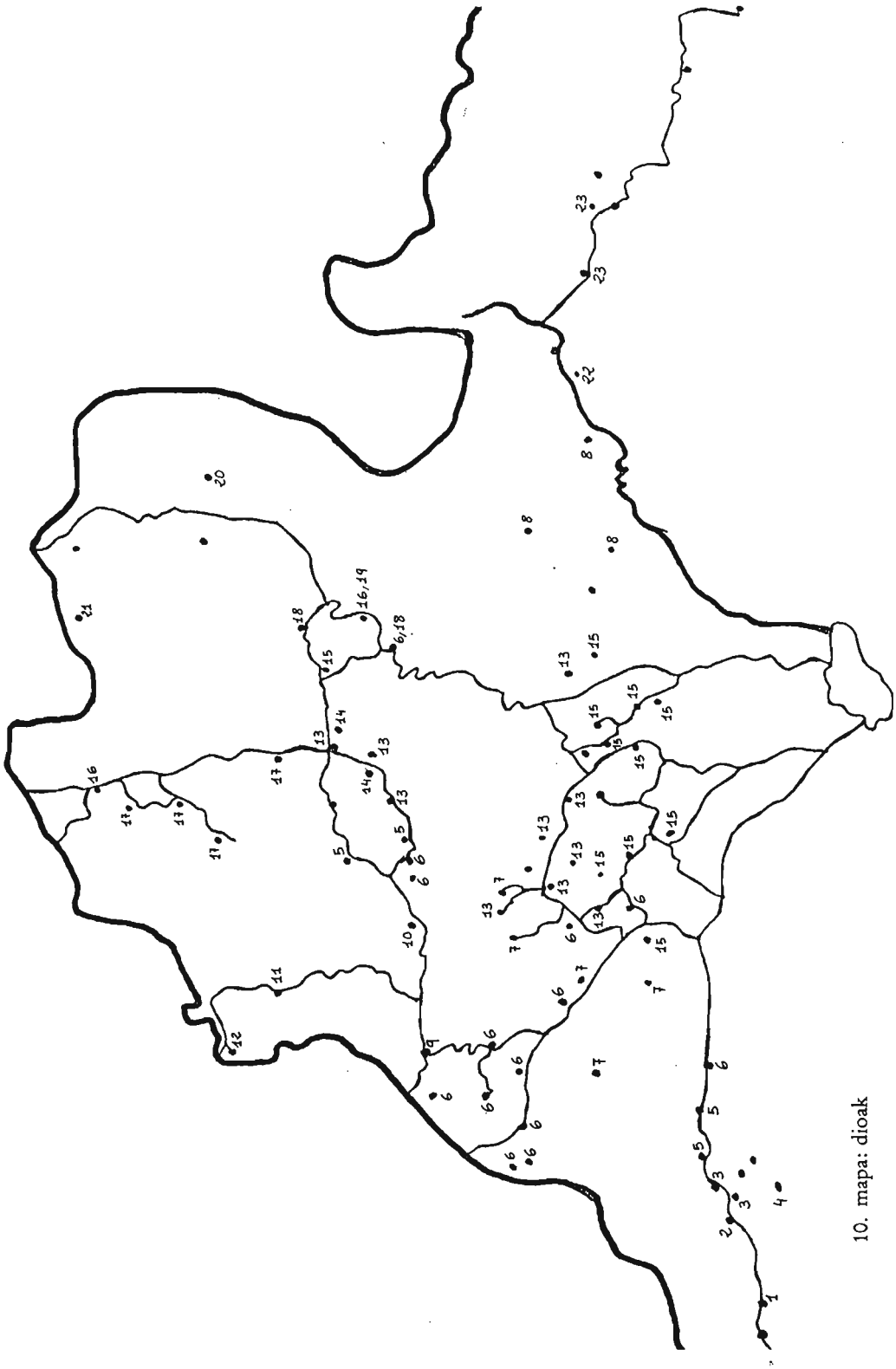

10. mapa: dioak

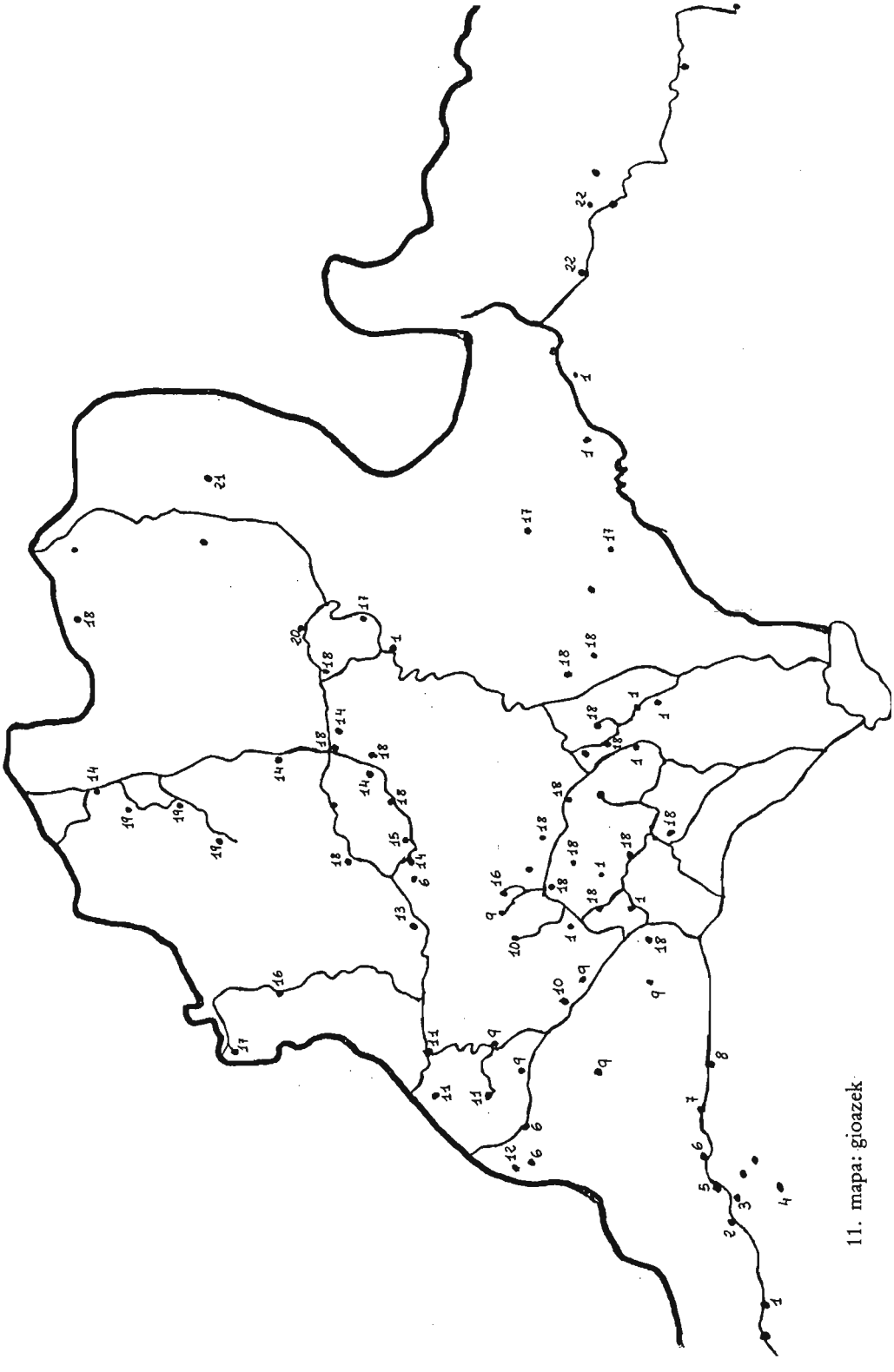

11. mapa: gioazek

12. mapa: dioazek

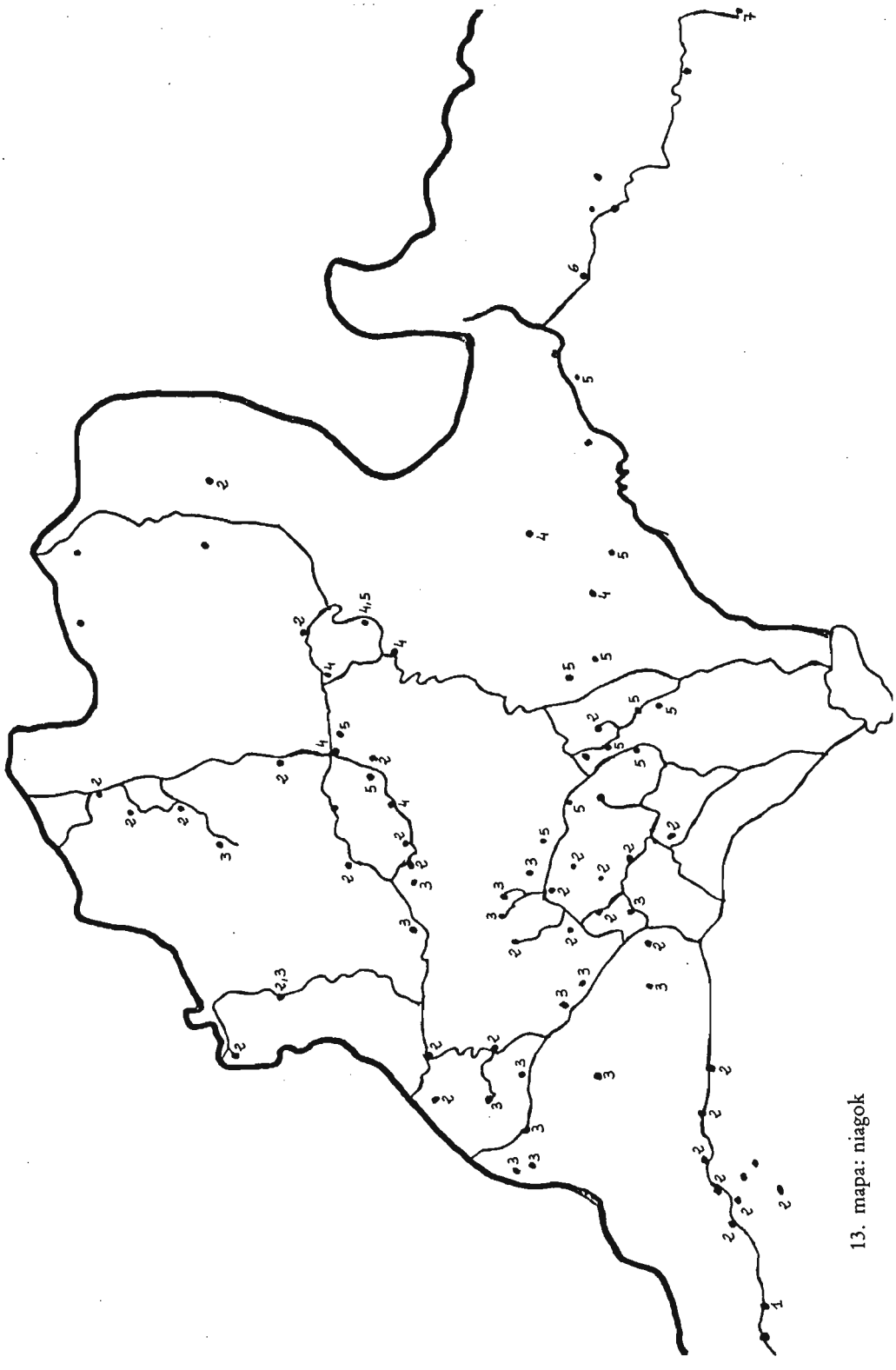

13. mapa: niagok

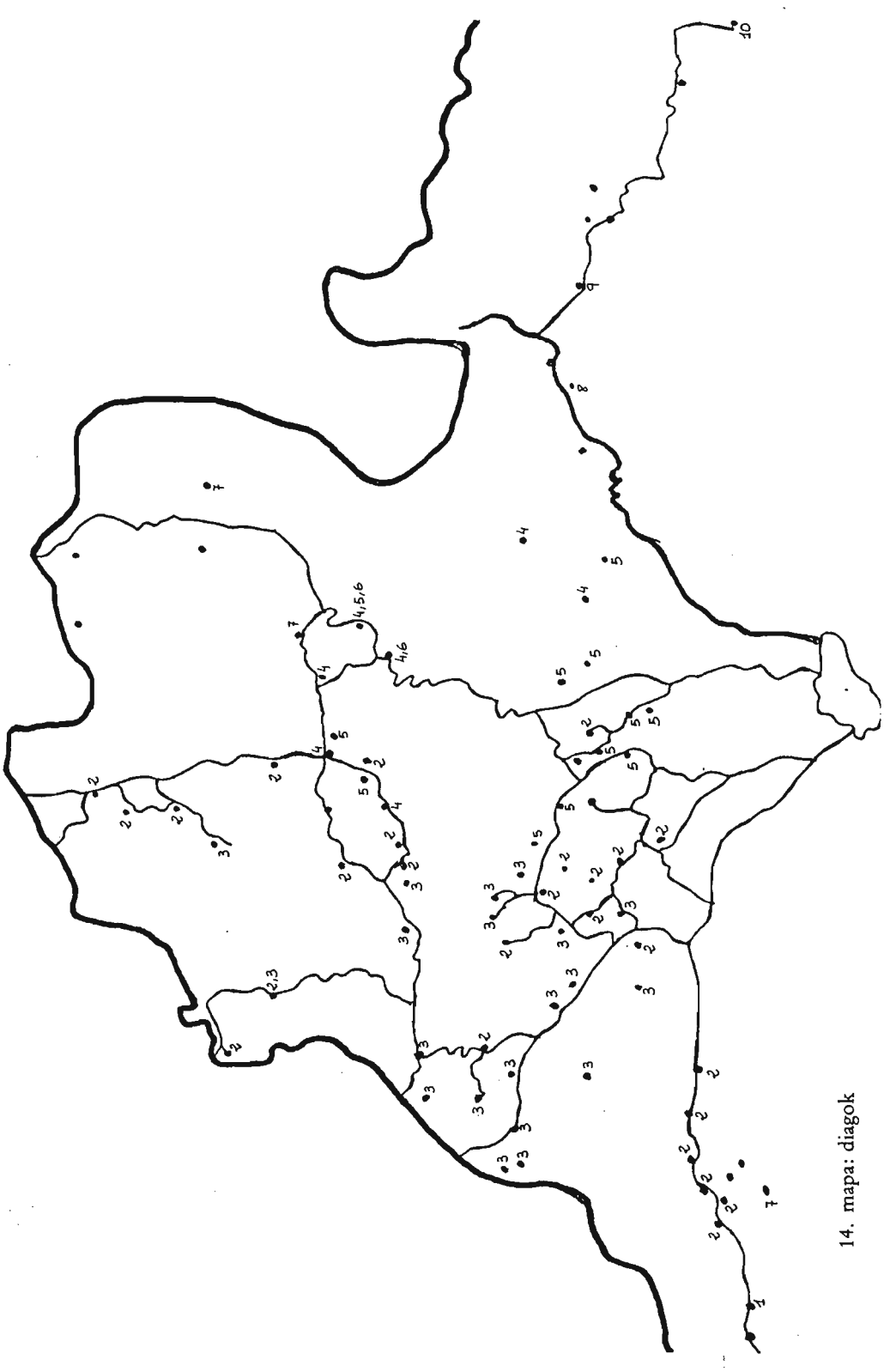

14. mapa: diagok

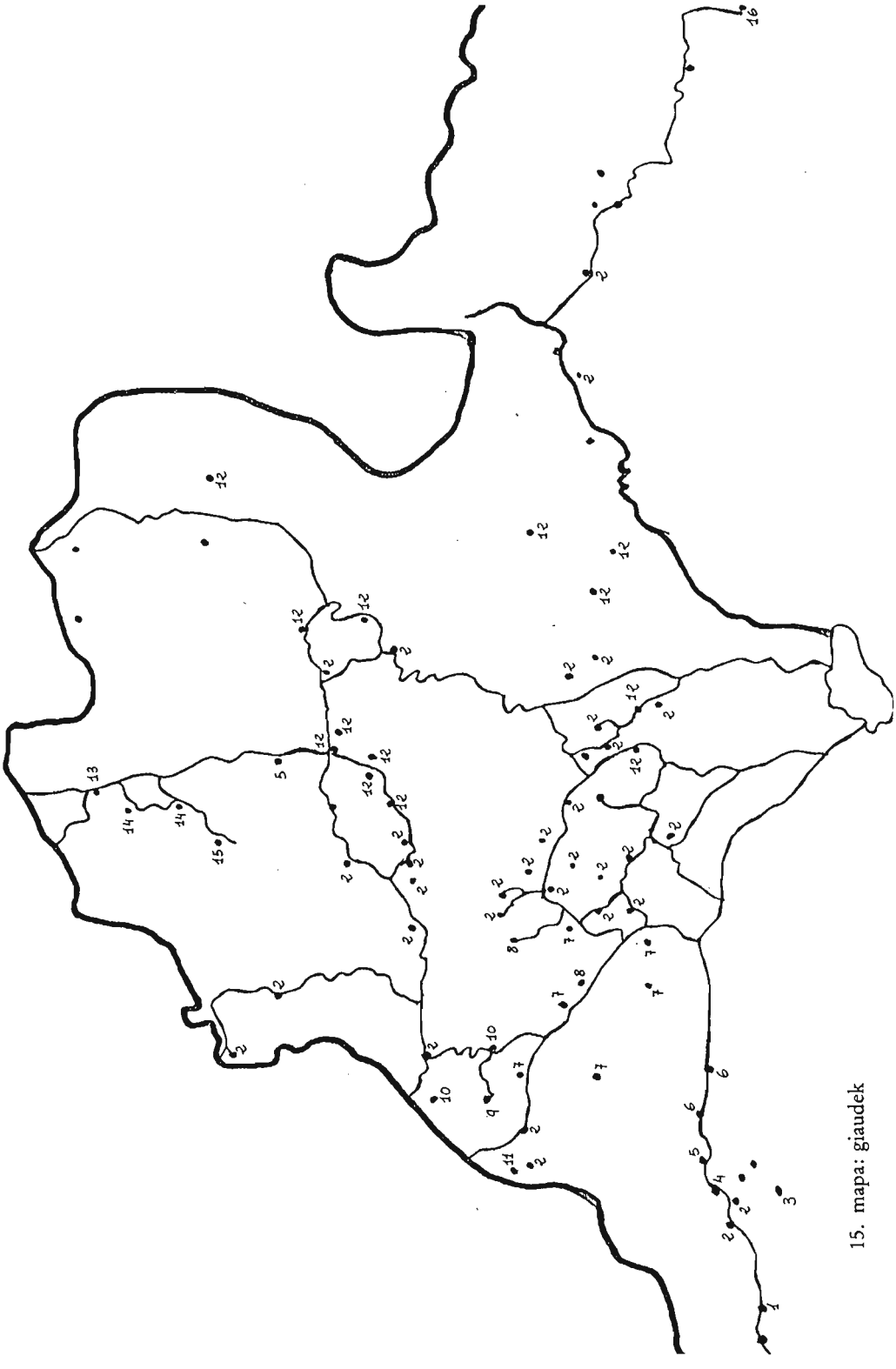

15. mapa: giaudek

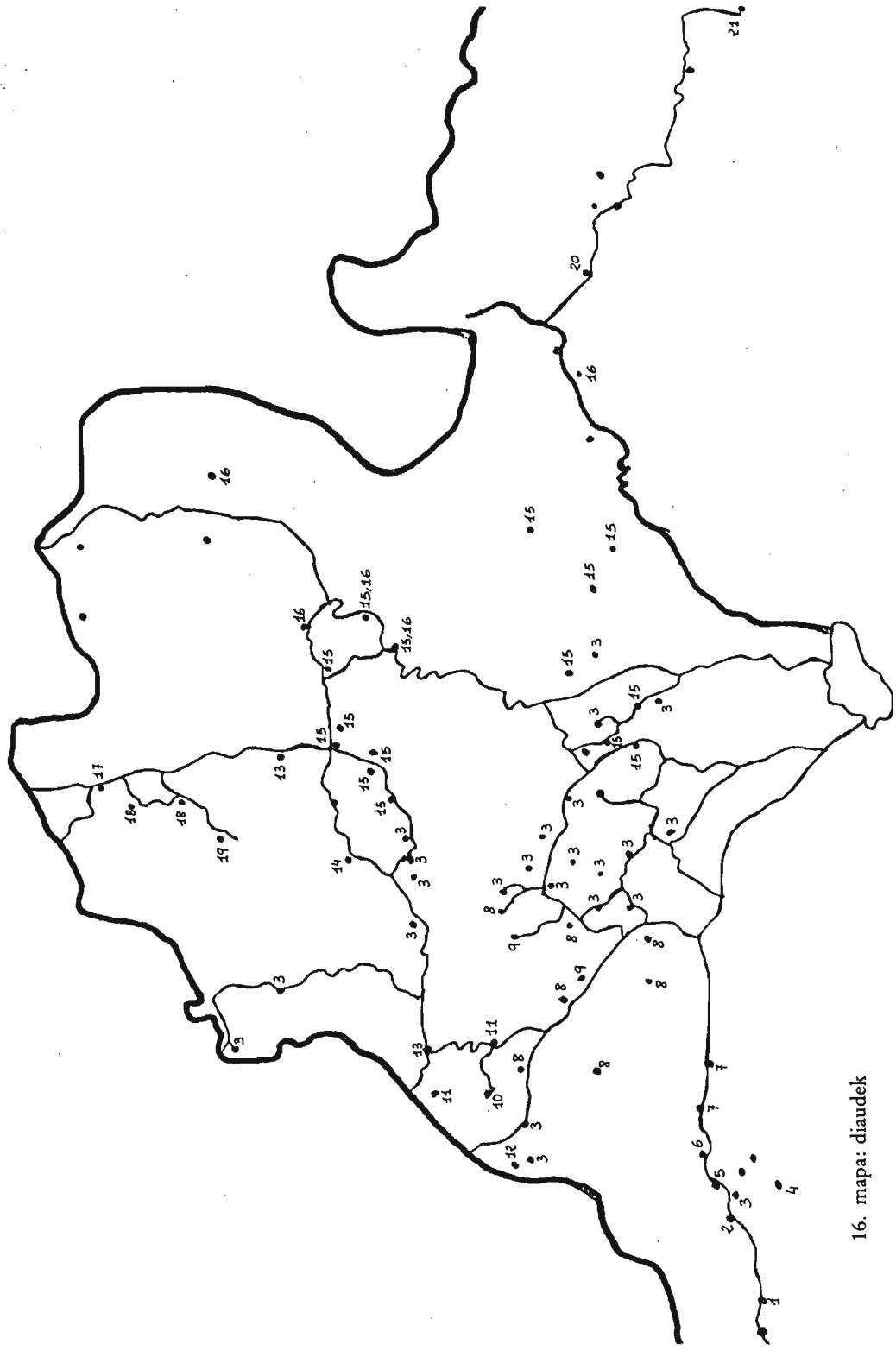

16. mapa: diaudek

17. mapa: niabilek

18. mapa: diabilek

19. mapa: giabiltzak

20. mapa: diabiltzak